

Editör'den

Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi'nin 15. Özel sayısı ile karşınızdayız. Bu sayımızı "İletişim Eğitimi" konusu ile sınırladık ve bu alanda çok sayıda özgün araştırma, makale ve tartışma yanında, kitap eleştirisi, soruşturma, röportajlara yer verdik. Ayrıca iletişim alanının duayenlerinden hocalarımız Prof. Dr. Ünsal Oskay, Prof. Dr. Erol Mutlu ve Prof. Dr. Oya Tokgöz'ün çalışmalarından yapılan derlemelerde, iletişim eğitimi alanına yapmış oldukları katkıları yeniden anımsamayı amaçladık. Dergimizin 15. "İletişim Eğitimi" özel sayısında iletişim eğitiminin sorunları, bu alana ilişkin öneriler ve eleştirilerle nasıl bir iletişim eğitimi sorusuna yanıt arayarak, alana önemli katkı sağlamayı ve bu alanda bir başucu kaynak olmayı ümit etmekteyiz.

Dergimizin ilk makalesi Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi'nden Doç. Dr. Derya Tellan'a ait. Tellan "Halkla İlişkiler Eğitiminin Bağlamı: İletişim, Sosyal Bilimler Ya da Onay Üretimi" başlıklı makalesinde, halkla ilişkiler sektöründe çalışanların uzmanlaşması ve faaliyetlerin rasyonelleştirilmesi doğrultusunda yürütülen formel eğitimin anlamlandırılmasında, halkla ilişkileri yalnızca iletişim, sosyal bilimler ya da eğitim felsefesi alanlarıyla ilişkilendirmenin yetersiz olduğuna vurgu yapmakta ve bu bağlamda; halkla ilişkilerin onay üretimi boyutuna dikkat çekmektedir.

İkinci makale Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Erdal Dağtaş'ın "Üniversite Sanayi İşbirliği Perspektifinden Türkiye'deki İletişim Eğitime İlişkin Bir Değerlendirme" başlığını taşımaktadır. Dağtaş, "yeni sağ siyasalar çerçevesinde pazar dinamiklerine uyum gösteren ve metalaşan bilim anlayışının" sorgulamasını iki bölümde yapmaktadır. İlk bölümde yeni sağ politikaların üniversiteler ve dolayısıyla üniversitelerin eğitim yapısını 'fayda' anlayışından uzaklaştırarak 'kar ve 'zarara' dayalı bir yapıya dönüştürdüğüne vurgu yapmakta, ikinci bölümde ise konuyu işletişim eğitimi ile sınırlayarak, üniversitelerde akademik temelli nasıl bir iletişim eğitiminin olması gerektiği konusunu tartışmaktadır.

Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Füsün Alver'in makalesi dergimizin üçüncü makalesi olarak "Eleştirel Kuram Perspektifinden İlk Etkin Alımlayıcı Çalışmaları ve Medya Pedagojisi Çalışmalarına Etkisi" başlığını taşımaktadır. Yazar, Brecht, Benjamin ve Enzensberger'in iletişim teknolojisi ve alımlayıcının konumlandırılmasına ilişkin düşüncelerinin, öngörülerinin ve kabullerinin eleştirel kuram perspektifiyle eşitlikçi, eylem ve katılım yönelimli etkin alımlayıcı medya pedagojisi çalışmalarına temel oluşturduğu varsayımından hareketle argümantatif bir metot ortaya koymayı hedeflemektedir.

Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji bölümü öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Koray Değirmenci ise derginin dördüncü makalesinde "Sosyal Bilimlerde Disiplinlerarasılığı ve Disipliner Ayrımları Yeniden Düşünmek" başlıklı makalesinde, üniversitelerde giderek yaygınlaşan disiplinlerarası programlar ve akademik pratiklerin çağdaş eğitim anlayışının vazgeçilmez bir niteliğe dönüştüğünü belirtmektedir. Buna karşın yazar disiplinlerarasılığın farklı uzmanlık alanlarının yan yana getirilmesi olarak algılanmasını eleştirmekte ve makalesinde 'konvansiyonel disiplinler ayrımların sorgulandığı ve pratiği süresince bu disiplinler ayrımların yerini bütünleştirici, disiplin olmayan bir disiplinin aldığı bir süreç' olarak kümülatif bilimsel bilgi üretimine olumlu yönde katkıda sağlayacağını tartışmaktadır.

Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi öğretim üyeleri Prof. Dr. M. Bilal Arık ve Yrd. Doç. Dr. Fatih Bayram tarafından kaleme alınan "İletişim Eğitimi ve İletişim Akademisyenleri: Verilerin Işığında Genel Bir Değerlendirme" başlıklı beşinci makalede yazarlar iletişim eğitimi akademisyen, öğrenci ve medya sektörü bağlamında değerlendirmektedirler. İletişim eğitimi çok yönlü aktörleri ve süreçleriyle birlikte inceleyen yazarlar, günümüz koşullarında iletişim fakültelerindeki eğitimin, hükümet politikaları, eğitime ayrılan bütçe, üniversite giriş sınavı ve dolayısıyla ilköğretimden başlayarak birçok bileşeni olduğuna vurgu yapmaktadırlar.

Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi öğretim üyeleri Doç. Dr. Mustafa Şeker ve Tülay Şeker'in birlikte hazırladıkları "İletişim Eğitiminde Temel Sorunlar ve Açmazlar" dergimizin altıncı makalesi

olmaktadır. Bu makalede iletişim eğitiminin genel sorunları ele alınmakla birlikte, özellikle gazetecilik eğitiminde var olan temel açmazlar, iletişim fakülteleri ile medya sektörü arasındaki ilişki, hızla artan iletişim fakülteleri ve öğrenci kontenjanları gibi, iletişim fakültesi mezunlarının istihdam sorunları iletişim fakültelerinin sayı ve kontenjanlarına ilişkin veriler ışığında incelenmektedir.

Dergimizin yedinci makalesi Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Ruhdan Uzun'a ait. Yazar "Türkiye'de Gazetecilik Eğitimi: Değişmeler ve Eğilimler" başlıklı makalesinde öncelikle gazetecilik eğitiminin Türkiye'deki tarihçesine yer vermektedir. Ardından ÖSYM'nin 2010 Kontenjan Kılavuzundan yararlanarak üniversiteye girecek öğrencilerin seçebilecekleri yurtiçi ve yurtdışında eğitim öğretim veren 161 üniversiteden 49'unda iletişim eğitimi verildiğine dikkat çeken yazar, bu fakültelerden yalnızca 27'sinin gazetecilik eğitimi verdiğini belirtmektedir. Yazar medya kuruluşlarında uygulanan gazetecilikteki dönüşümler ve gazetecilikteki mesleksizleşme eğilimleri gibi gazetecilik mesleğindeki bu değişimlerin gazetecilik eğitimi nasıl etkilediğini tartışmaya açmaktadır.

Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Seçil Deren van het Hof ve Araştırma Görevlisi Umut Tuncer'in birlikte ele aldıkları sekizinci makale "Halkla İlişkiler Eğitimi Üzerine Bir Eleştiri" adını taşımaktadır. Makalede, halkla ilişkiler eğitiminin iletişim, yönetim bilimleri, toplum bilimleri ve sanat/yaratıcılık eğitimi olmak üzere dört temel boyutu olduğunu belirtmektedirler. Yazarlar, Türkiye'de ve KKTC'de toplam 32 üniversitede halkla ilişkiler bölümünün ders kataloglarını inceleyerek halkla ilişkiler eğitiminde özellikle göz ardı edilen sanat ve yaratıcılık boyutunun halkla ilişkiler mesleğinin gereklerinin yerine getirilebilmesinde en önemli unsur olduğuna vurgu yapmakta ve ders programlarının buna göre oluşturulması gerektiği anlayışı ortaya koymaktadırlar.

Dergimizin dokuzuncu ve son makalesi Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Serdar Öztürk'e ait. Öztürk "İletişim Eğitiminin Hedefi: Yeni Bir Entelektüel Yaratmak" başlıklı makalesinde iletişimin disiplinlerarası olduğu konusunun sıkça dile getirilmesine karşın bunun uygulamada çok az yer bulduğuna dikkat çekmekte ve sadece iletişimin bir alanında uzmanlaşmanın farklı disiplinlerden yararlanma konusunda sınırlayıcı olacağını belirtmektedir. Yazar iletişim eğitiminin kuram ve uygulamanın sentezine yönelik temas ile asıl amacının, yeni entelektüel yaratmak olması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Dergimizin "İletişim Eğitimi" özel sayısının katkıları bölümünde ise röportaj, soruşturma, kitap eleştirileri ve iletişim alanına eserleriyle önemli katkıları sağlamış iletişim bilimcilerin çalışmalarından oluşan değerlendirmeler yer almaktadır.

Bu bölümde dergimiz editör yardımcılarından uzman Rıdvan Yücel tarafından Doç. Dr. Doğan Tılıç, Prof. Dr. Haluk Gürgen ve Prof. Dr. Raşit Kaya ile iletişim eğitimi kapsamında günümüzde iletişim eğitimindeki sorunlar ve sorunların giderilmesine ilişkin öneriler, iletişim fakültelerinin durumu, iletişim alanında yapılan akademik çalışmalar, akademisyen ve eğitici konusu, üniversite sektör işbirliği, iletişim fakültesi sayısındaki artış gibi birçok soru ve sorun üzerine, tespitler, eleştiriler ve önerilerden oluşan geniş bir görüşme gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde hocalarımızın iletişim eğitimine ilişkin görüşlerinin bu alanda yapılacak çalışmalara ışık tutacağına inanıyoruz.

Dergimizin bu sayısında ayrıca Türkiye'deki tüm İletişim Fakültesi öğretim üyelerini kapsaması öngörülen ve nasıl bir iletişim eğitimi sorusuna yanıt aranacak bir soruşturmaya yer verilmiştir. Soruşturma tüm iletişim fakültesi dekanlıklarına gönderilmiştir. Soruları yanıtlayarak soruşturmamıza katılan değerli hocalarımız Bilgi Üniversitesi İletişim Bölümü öğretim üyesi, Yrd. Doç. Dr. İtır Erhat, Beykent Üniversitesi İletişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Oğuz Makal, Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğretim üyesi Prof. Dr. Zakir Avşar ve Doç. Dr. Mehmet Yüksel Türkiye'de iletişim eğitimin sorunları ve bu sorunların giderilmesine yönelik sorunlar, tespitler ve önerileriyle dergimize katkı sağlamışlardır. Kendilerine vermiş oldukları katkılar için teşekkürü bir borç biliriz.

Bu bölümde ayrıca Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Araştırma Görevlisi ve doktora öğrencisi

Duygu Çeliker “Türkiye’de İletişim Eğitime Katkıları Bağlamında Oya Tokgöz” başlıklı çalışması ile Prof. Dr. Oya Tokgöz’ün iletişim eğitimine katkılarının genel bir değerlendirmesini yaparak, Türkiye’de öncü iletişim bilimciler arasında yer alan Oya Tokgöz’ün yaşam öyküsü, çalışmaları ve bu çalışmalarında iletişim alanına ilişkin yoğunlaştığı konuları incelemektedir.

Yine Akdeniz Üniversitesi Araştırma Görevlisi ve doktora öğrencisi Özlem Kükrer, “Erol Mutlu’nun Anısına İletişim Eğitimi Üzerine Düşünceleri ve Ona Katkıları” başlığı ile Mutlu’nun yaşantısı boyunca gerçekleştirdiği akademik çalışmalarla iletişimin bir disiplin olarak gelişimine sağladığı katkıları ortaya koymaktadır. Mutlu, popüler kültür, globalleşme ve medya, kitle iletişim kuramları ve siyasal iletişim alanlarında çalışmaları yanında, alana İletişim Sözlüğü (1994)’nü kazandırarak alandaki önemli bir boşluğu doldurmuş, özellikle 1990’lardan sonra iletişim, özellikle de basın-yayın eğitimiyle ilgili çalışmalara ağırlık vermiştir.

Fakültemiz Araştırma görevlisi ve doktora öğrencisi Tülin Sepetçi, bugün aramızda olmayan ancak iletişim alanına hem akademik çalışmalarıyla, alana hem yönetici, hem eğitici olarak emek vermiş Prof. Dr. Ünsal Oskay’ın iletişim eğitimine katkılarını ele almıştır. “Ünsal Oskay ve İletişim Eğitimi” başlığı ile hazırladığı çalışmasında Sepetçi, Oskay’ın Basın ve Yayın Yüksekokulu’na asistan olarak girdikten sonra, derslerin gereği gibi okutulabilmesi için yararlanılması zorunlu olan yabancı araştırmaları, makaleleri Türkçe’ye çevirmek ve alana “Kitle Haberleşmesi Teorilerine Giriş” adlı eseri (ilk basım 1969) ile Leon Festinger’dan Gordon Allport’a, Carl I. Hovlan’dan Wilbur Schramm’a dek pek çok ünlü düşünürün seçme parçalarından oluşan katkılarıyla ışık tuttuğunu belirtmektedir.

Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Araştırma Görevlisi ve doktora öğrencisi Zuhâl Gök Demir ise otuz üç Avrupa ülkesinden akademisyenlerin gazetecilik eğitimi üzerine yapmış oldukları inceleme, araştırma ve makalelerin yer aldığı, editörlüğünü Georgios Terzis’in yaptığı 2009’da yayınlanan “European Journalism Education” adlı kitabı inceleyerek birçok dünya ülkesindeki gazetecilik eğitimine ilişkin sorunlar, değerlendirmeler ve koşullar hakkında bilgi vermektedir. Kitapta Türkiye’den Doç. Dr. Doğan Tılıç’ın da Türkiye’deki Gazetecilik Eğitimi’ni anlatan makalesi yer almaktadır.

Son olarak Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi 15. “İletişim Eğitimi Özel Sayısı”na gerek makaleleriyle gerek röportajlarıyla ve de soruşturmamıza katılarak sorularımıza verdikleri yanıtlarla katkı veren tüm yazarlarımıza, hocalarımıza emeklerinden dolayı çok teşekkür ederim. Ayrıca bu sayıda bizzat röportaj için Ankara’ya giderek değerli hocalarımızla görüşen, bu görüşmeleri kayıt altına alan, daha sonra tüm görüşmeleri sıklımadan tekrar yazan editör yardımcısı Uzman Rıdvan Yücel’e teşekkür ederim. Dergimizin katkıları bölümünde Prof. Dr. Erol Mutlu, Prof. Dr. Ünsal Oskay ve Prof. Dr. Oya Tokgöz’ün iletişim alanına yapmış oldukları katkıları bizlere yeniden anımsatan değerli araştırma görevlisi arkadaşlarımız, Duygu Çeliker, Özlem Kükrer, Tülin Sepetçi ve Zuhâl Gök Demir sizlere de sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca derginin makale kabulünden değerlendirme sürecine kadar hep yanımda olan sevgili editör yardımcılarım Öğretim Görevlisi Dr. Fulya Erendağ Sümer, Uzman Rıdvan Yücel ve anne olmaya hazırlanan, sağlıklı bir doğum dilediğimiz Araştırma Görevlisi arkadaşımız Seyhan Aksoy’a emekleri için ne kadar teşekkür etsem azdır. Tabii ki bu sayının İletişim Eğitimi ağırlıklı olması düşüncesini bize öneren sayın hocamız Prof. Dr. M. Bilal Arık’a, bu sayımızda makalelerimizi değerlendirerek bizlere büyük katkı sunan hakemlerimize, derginin kapak tasarımı ve dizgisiyle bizi yepyeni bir dergiye kavuşturan Öğretim Görevlisi Macit Gürel’e çok çok teşekkürler.

İletişim Eğitimi alanında bir başucu kaynak olması dileğiyle iyi okumalar...